

Практична робота №5

Тема: ЦСР 3 «Міцне здоров'я та благополуччя»

Мета: навчитися аналізувати офіційні статистичні дані щодо стану здоров'я населення України, вивчити ключові показники здоров'я та доступності медичних послуг

Теоретичні відомості:

Ціль сталого розвитку 3 спрямована на забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці. Досягнення цієї цілі передбачає суттєве зменшення материнської та дитячої смертності, боротьбу з епідеміями інфекційних захворювань, зниження рівня неінфекційних захворювань (серцево-судинні, онкологічні, діабет, психічні розлади), забезпечення загального доступу до якісних медичних послуг та основних ліків, покращення профілактики та лікування залежностей, а також зниження смертності та травматизму внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

Здоров'я є не просто відсутністю хвороб, а станом повного фізичного, психічного та соціального благополуччя. Реалізація ЦСР 3 вимагає комплексного підходу, який включає зміцнення систем охорони здоров'я, збільшення фінансування, підготовку медичних кадрів, забезпечення доступу до медичних технологій та лікарських засобів, а також просування здорового способу життя серед населення.

В Україні досягнення ЦСР 3 має особливе значення у зв'язку з викликами, спричиненими пандемією COVID-19, повномасштабним військовим вторгненням, міграційними процесами, хронічним недофінансуванням системи охорони здоров'я, та необхідністю реформування медичної галузі.

Глобальні завдання ЦСР 3:

3.1 До 2030 року скоротити глобальний показник материнської смертності до менш ніж 70 випадків на 100 000 живонароджень.

3.2 До 2030 року покінчити з такими смертями новонароджених і дітей у віці до 5 років, яким можна запобігти, при цьому всі країни повинні прагнути знизити смертність новонароджених до не більше ніж 12 випадків на 1000 живонароджень і смертність дітей у віці до 5 років - до не більше ніж 25 випадків на 1000 живонароджень.

3.3 До 2030 року покінчити з епідеміями СНІДу, туберкульозу, малярії і тропічних хвороб, які не одержують належної уваги, і забезпечити боротьбу з гепатитом, захворюваннями, що передаються через воду, та іншими інфекційними хворобами.

3.4 До 2030 року зменшити на одну третину передчасну смертність від неінфекційних захворювань за допомогою профілактики і лікування та сприяння психічному здоров'ю і благополуччю.

3.5 Посилити профілактику і лікування зловживання психоактивними речовинами, включаючи зловживання наркотичними засобами і шкідливе вживання алкоголю.

3.6 До 2020 року скоротити вдвічі в усьому світі число смертей і травм у результаті дорожньо-транспортних пригод.

3.7 До 2030 року забезпечити загальний доступ до послуг з охорони сексуального і репродуктивного здоров'я, включаючи послуги з планування сім'ї,

інформування та освіти, та інтеграцію функції репродуктивного здоров'я в національні стратегії і програми.

3.8 Забезпечити загальне охоплення послугами охорони здоров'я, включаючи захист від фінансових ризиків, доступ до якісних основних медико-санітарних послуг та доступ до безпечних, ефективних, якісних і недорогих основних лікарських засобів і вакцин для всіх.

3.9 До 2030 року істотно скоротити кількість випадків смерті і захворювань у результаті впливу небезпечних хімічних речовин і забруднення і отруєння повітря, води і ґрунту.

3.a Посилити за необхідності здійснення Рамкової конвенції Всесвітньої організації охорони здоров'я з боротьби проти тютюну у всіх країнах

3.b Підтримувати дослідження і розробку вакцин та лікарських препаратів для лікування інфекційних і неінфекційних захворювань, які вражають переважно країни, що розвиваються, забезпечувати доступність основних лікарських засобів і вакцин за прийнятними цінами.

3.c Значно збільшити фінансування охорони здоров'я та наймання, розвиток, професійну підготовку і утримання медичних кадрів у країнах, що розвиваються, особливо в найменш розвинених країнах і малих острівних державах, що розвиваються.

3.d Нарощувати потенціал всіх країн, особливо країн, що розвиваються, в галузі раннього попередження, зниження ризиків і регулювання національних і глобальних ризиків для здоров'я.

Адаптовані для України завдання ЦСР 3:

✓ Знизити материнську смертність до 8 випадків на 100 000 живонароджень.

✓ Знизити дитячу смертність до 7 випадків на 1000 живонароджень.

✓ Зупинити епідемію ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, забезпечити загальний доступ до діагностики та лікування.

✓ Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань на одну третину, зокрема через профілактику та лікування.

✓ Забезпечити доступ до якісних медичних послуг та основних лікарських засобів для всіх верств населення.

Завдання 1. Аналіз статистичних даних

1.1. Перейдіть на офіційний сайт Державної статистики України (<https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/3/>) та знайдіть розділ, присвячений ЦСР 3 «Міцне здоров'я та благополуччя».

1.2. Виберіть наступні показники для аналізу:

✓ Показник 3.1.1: Кількість випадків материнської смерті

✓ Показник 3.2.1: Смертність дітей у віці до 5 років

✓ Показник 3.3.1: Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ

✓ Показник 3.3.2: Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу

✓ Показник 3.4.1: Кількість смертей чоловіків від цереброваскулярних хвороб у віці 30-59 років

✓ Показник 3.4.2: Кількість смертей жінок від цереброваскулярних хвороб у віці 30-59 років

- ✓ Показник 3.4.3: Кількість смертей жінок від злоякісного новоутворення молочної залози у віці 30-59 років
- ✓ Показник 3.4.4: Кількість смертей жінок від злоякісного новоутворення шийки матки у віці 30-59 років
- ✓ Показник 3.5.1: Імовірність померти у віці 20-64 роки (чоловіки)
- ✓ Показник 3.5.2: Імовірність померти у віці 20-64 роки (жінки)
- ✓ Показник 3.6.1: Кількість смертей унаслідок транспортних нещасних випадків
- ✓ Показник 3.6.2: Кількість травмованих осіб унаслідок дорожньо-транспортних пригод
- ✓ Показник 3.7.1: Рівень імунізації населення згідно з Календарем профілактичних щеплень до визначених шести вікових груп при профілактиці десяти інфекційних захворювань
- ✓ Показник 3.8.1: Частка осіб, які курять, серед жінок віком 16-29 років
- ✓ Показник 3.8.2: Частка осіб, які курять, серед чоловіків віком 16-29 років
- ✓ Показник 3.9.1: Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я

1.3. Проаналізуйте тенденції та відповідайте на питання: Чи покращується стан здоров'я населення України за останні 5-7 років, які показники демонструють найбільше погіршення, як вплинула пандемія COVID-19 на показники здоров'я, які неінфекційні захворювання становлять найбільшу загрозу, чи достатнє охоплення населення базовими медичними послугами, які регіональні відмінності у показниках здоров'я?

Зробіть відповідні висновки щодо стану здоров'я населення України та визначте основні виклики системи охорони здоров'я.

Завдання 2. Аналіз інформаційних кампаній про здоровий спосіб життя

Інформаційні кампанії є потужним інструментом для формування здорових звичок у населення. У цьому завданні ви дослідите успішні приклади з різних країн світу, проаналізуєте їхню ефективність та створите власний концепт кампанії для України.

2.1. Оберіть одну з наступних тематик або запропонуйте свою:

- ✓ Боротьба з курінням та тютюнопалінням
- ✓ Пропаганда фізичної активності та спорту
- ✓ Здорове харчування та боротьба з ожирінням
- ✓ Профілактика алкоголізму
- ✓ Психічне здоров'я та боротьба зі стигмою
- ✓ Профілактика наркоманії
- ✓ Сексуальне та репродуктивне здоров'я
- ✓ Вакцинація та профілактика інфекційних хвороб
- ✓ Донорство крові та органів
- ✓ Безпека на дорогах

2.2. Знайдіть 2-3 успішні міжнародні кампанії з обраної теми. Використовуйте: YouTube - відеоролики кампаній, WHO (Всесвітня організація охорони здоров'я) - <https://www.who.int/>, канали охорони здоров'я різних країн у соцмережах (Instagram, Facebook, TikTok), платформи для креативної реклами: Ads of the World (<https://www.adsoftheworld.com/>)

Truth (США, 2000-дотепер) - провокаційні відео про маніпуляції тютюнових компаній. Використовують шокуючі факти, чорний гумор та соціальну активність молоді. Зменшили рівень куріння серед підлітків на 20%.

Цільова аудиторія: підлітки 15-17 років

Take The Stairs (Швеція, 2009) - Сходи в метро перетворили на фортепіанні клавіші - при ходьбі лунала музика. 66% більше людей обирали сходи замість ескалатора. Гейміфікація здорової поведінки

Ice Bucket Challenge (2014, ALS Association) - люди обливалися холодною водою і номінували друзів зробити те саме або пожертвувати на дослідження ALS (бічний аміотрофічний склероз). Глобальна вірусність. Простота + номінації + знаменитості. \$220 млн зібрано за 2 місяці.

2.3. Проаналізуйте та дайте відповідь на наступні запитання:

- ✓ Що об'єднує всі успішні кампанії? (спільні риси)
- ✓ Які емоції викликають ці кампанії? (страх, гумор, натхнення, провокація)?
- ✓ Чи використовують вони знаменитостей, інфлюенсерів чи звичайних людей?
- ✓ Які канали комунікації виявилися найефективнішими?
- ✓ Чи підходить цей підхід для українського контексту? Що потрібно адаптувати?

Контрольні запитання:

1. Які основні цілі та завдання ЦСР 3 «Міцне здоров'я та благополуччя»?
2. Що означає поняття «здоров'я» згідно з визначенням ВООЗ?
3. Які глобальні завдання ЦСР 3 стосуються материнської та дитячої смертності?
4. Назвіть основні інфекційні захворювання, епідемії яких необхідно подолати згідно з ЦСР 3.
5. Які неінфекційні захворювання становлять найбільшу загрозу для здоров'я населення?